

Varsinais-Suomen Kylät ry. -
Egentliga Finlands Byar rf.

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
ÅBO YRKESHÖGSKOLA

VARSINAIS-SUOMEN KYLÄTOIMIJOIDEN NÄKEMYKSIÄ KYLÄTOIMINNAN TULEVAISUUDESTA

Linda Ahlfors
Satu Helenius

Varsinais-Suomen Kylät ry on keväällä 2007 toteuttanut kylätoimijoille suunnatun kyselyn koko Varsinais-Suomen maakunnassa. Tarkoituksena oli selvittää kylätoiminnan tulevaisuudennäkymiä ja kartoittaa kyläyhdistysten halukkuutta palvelujen tuottamiseen. Yhteensä kyselyjä lähetettiin 30 kappaletta, kuusi kyselyä jokaiseen seutukuntaan. Vastauksia saatiin 15 kappaletta, ahkerimmin vastattiin Salon ja Turun seuduilta, sekä Turunmaalta. Kaikista seutukunnista saatiin ainakin yksi vastaus. Kyselyssä ei kysytty erikseen vastaajien kotiseutua, mutta sen sai ilmoittaa, mikäli halusi osallistua arvontaan. Tästä syystä kolmen vastaajan kotiseutu ei ole tiedossa.

1. Onko toiminnassanne ollut mukana?(Vaihtoehdot: ei ollenkaan, jonkin verran, paljon)

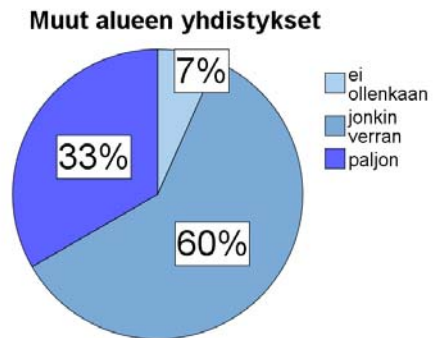
Lähes kaikkien (93 %) kyläyhdistysten toiminnassa on mukana lapsia ja nuoria jonkin verran tai paljon. Vain yhdessä yhdistyksessä heitä ei ole ollut lainkaan mukana. Kaikissa paitsi yhdessä yhdistyksessä toimintaan osallistuu myös kylään muuttaneita uusia asukkaita. Vapaa-ajan asukkaita toiminnassa on myös mukana jonkin verran, Turunmaalla heitä on paljon ja Salon seudun yhdistyksissä vain vähän tai ei ollenkaan.

2. Oletteko tehneet yhteistyötä muiden tahojen kanssa? (Vaihtoehdot: ei ollenkaan, jonkin verran, paljon)

Kyselyssä kartoitettiin kylien nykyisiä yhteistyökumppaneita. Muiden kylien kanssa yhteistyötä on tehty jonkin verran (80 %) tai ei ollenkaan. Kunta on selvästikin suosittu yhteistyökumppani yhdistyksille. Kaikki kyläyhdistykset tekevät yhteistyötä kunnan kanssa joko jonkin verran (47 %) tai paljon (53 %). Yli puolet kyläyhdistyksistä tekee viranomaisten kanssa yhteistyötä jonkin verran.

Yhteistyötä	paljon	jonkin verran	ei
Kunta	8	7	-
Muut alueen yhdistykset	5	9	1
Muut kylät	-	12	3
Kyläkoulu	5	4	4
Viranomaiset	3	8	3
Seurakunta	1	8	5
4H / muu nuorisoyhdistys	1	4	9
Toimintaryhmä	1	3	10

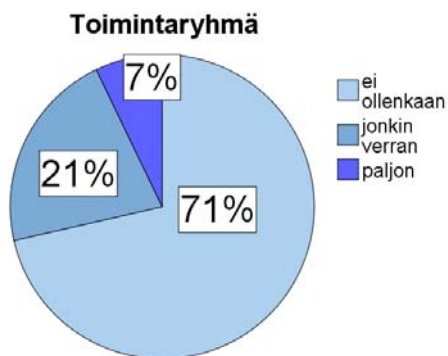
Suurin osa kylistä (60 %) on tehnyt jonkin verran yhteistyötä alueen muiden yhdistysten kanssa. Kolmasosa yhdistyksistä ilmoittaa yhteistyötä tehdyn paljon. Vastauksista tulkitsimme, että yhteistyötä kyläkoulun kanssa tehdään yleensä

paljon, jos sellainen on. Kyläkoulun osalta vastaukset yhteistyön määrästä kyläkoulun kanssa

Kaava 1. Yhteistyö alueen muiden yhdistysten kanssa.

jakautuivat tasaisesti kaikkiin vaihtoehtoihin; ei ollenkaan (33 %) – jonkin verran (33 %) – paljon (33 %).

Kaava 2. Yhteistyö toimintaryhmän kanssa.

Toimintaryhmän kanssa tehty yhteistyö on kylätoimijoiden mukaan ollut vähäistä (21 %) tai sitä ei ole tehty ollenkaan (71 %). Vain yksi yhdistys vastasi tehneensä paljon yhteistyötä toimintaryhmän kanssa. Ilmeisesti kyselyyn vastanneet eivät ole täysin ymmärtäneet toimintaryhmän käsitettä ja yhteistyöprosentit ovat siksi jääneet alhaisiksi.

Lähes kaksi kolmasosaa yhdistyksistä ei ole tehnyt ollenkaan yhteistyötä 4H:n tai muun nuorisoyhdistyksen kanssa. Jonkin verran yhteistyötä on tehnyt 29 %. Kolmannes yhdistyksistä ei tee ollenkaan yhteistyötä seurakunnan kanssa, mutta 57 % tekee jonkin verran yhteistyötä myös seurakunnan kanssa.

3. Onko teillä mielestänne seuraavia yhdistystoimintaan liittyviä taitoja? (Vaihtoehdot: ei ollenkaan, jonkin verran, riittävästi)

Koetteko tarvitsevanne koulutusta jollain kysymysten 1-3 osa-alueella? Millaista koulutusta?

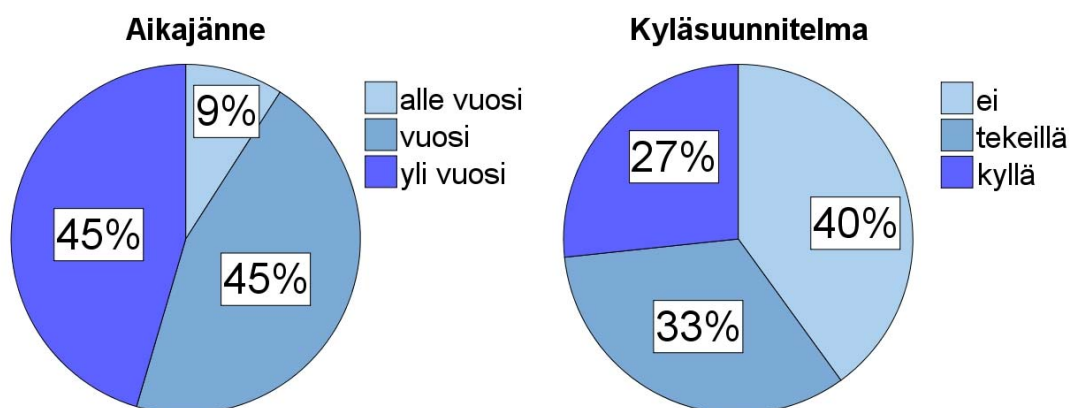
Kylätoimijat kokevat hallitsevansa useimmat kylätoiminnassa tarvittavat taidot hyvin. Apua kaivattiin lähinnä hanketoimintaosaamisen kehittämiseen. Kaksi kolmasosaa vastanneista koki omaavansa paljon taloudellista ja tiedotusosaamista. Myös

luottamushenkilöiden tehtävät on hoidettu osaavasti, tosin kahdessa yhdistyksessä osaamista ei ole ollenkaan. Yhdistykset eivät kuitenkaan ole kokeneet tarvitsevansa tähän lisää kolutusta.

Osaamista	riittävästi	jonkin verran	ei ollenkaan	apu tarpeen (kpl)
Tiedottaminen	10	5	-	1
Taloudellinen toiminta	10	5	-	3
Luottamushenkilöiden tehtävät	9	4	2	-
Hanketoiminnan tuntemus	7	7	1	5

Yhteensä kuusi yhdistystä kaipasi jonkinlaista apua toiminnan parantamiseksi. Vaikka ylivoimaisesti suurin osa (93 %) kyläyhdistyksistä kokee, että hankeosaamista on riittävästi tai paljon, sen parantamiseen kaivattiin myös eniten apua. Viisi yhdistystä kaipasi apua hanketoiminnan tuntemukseen ja kolme toivoi apua taloudellisen toiminnan kehittämiseen.

4. Kuinka pitkällä aikavälillä yhdistyksenne tulevaa toimintaa suunnitellaan? Oletteko harkinneet tekevänne kyläsuunnitelmaa?

Kaava 3. Kyläsuunnitelmien tekeminen ja tulevaisuuden suunnittelu.

Yleensä kylän toimintaa suunnitellaan vuodeksi tai kahdeksi kerrallaan. Kyläsuunnitelman tehneissä kylissä aikaväli on pidempi, noin 2-10 vuotta. Ainoastaan yksi yhdistyksistä ilmoitti suunnittelevansa toimintaa tarkemmin kuin vuositasolla, eli 1-3 kuukauden jaksoissa. Kolmessa vastanneista kylistä on jo valmis kyläsuunnitelma.

Viidessä kylässä se on tekeillä tai suunnitelman tekoa harkitaan. Seitsemän kylää ilmoitti, ettei suunnitelmaa ole tai jätti vastaamatta.

5. Onko yhdistyksenne jo nyt tai onko sillä halukkuutta tulevaisuudessa olla mukana seuraavien palveluiden edistämisessä? (Vaihtoehdot: ei ollenkaan, jonkin verran, paljon)

Yleisesti ottaen kyläyhdistyksillä on kiinnostusta palvelujen tuottamiseen ja yhteistyön laajentamiseen. Joillakin yhdistyksillä kiinnostusta on lähes kaikenlaisten palvelujen tuottamiseen, mutta muutamalla yhdistyksellä ei ole palvelujen tuottamiseen resursseja eikä innostusta. Eniten kiinnostusta palvelujen tuottamiseen on yhdyskuntatekniikan, hyvinvointipalvelujen ja luonnon sekä matkailun osalta. Kaikilla yhdistyksillä, yhtä lukuun ottamatta, on lisäksi kiinnostusta oman kylämaiseman hoitoon.

A. Yhdyskuntatekniikka

Yhdyskuntatekniikan osalta eniten kiinnostusta on vesihuollon järjestämiseen, liikenneturvallisuuden parantamiseen ja teiden kunnossapitoon. Jätehuollon osalta on kolmasosa yhdistyksistä ilmaisi olevansa hyvinkin kiinnostuneita, mutta yhtä suuri osa (33 %) ei ole jätehuollosta lainkaan kiinnostuneita. Suurin osa yhdistyksistä ei aio osallistua paikallisen lämpöverkon rakentamiseen, mutta muutamalla (14 %) yhdistyksellä on paljonkin kiinnostusta myös lämpöverkon kehittämiseen. Yli kolmasosa ei ole yhtään kiinnostunut kuljetusten järjestämisestä, osa (14 %) taasen haluaisi tuottaa myös kuljetuspalveluja.

Kiinnostaa	paljon	jonkin verran	ei ollenkaan
Vesi- ja jätevesihuolto	8	5	2
Liikenneturvallisuus	7	5	3
Teiden kunnossapito	6	7	2
Jätehuolto	5	5	5
Kuljetuspalvelut	2	6	6
Paikallinen lämpöverkko	2	3	9

B. Hyvinvointipalvelut

Liikuntaan tai kulttuuriin liittyvien tapahtumien järjestäminen on perinteisesti kuulunut lähes kaikkien kyläyhdistysten toimintaan. Liikunta- ja kulttuuripalveluihin onkin siksi

kiinnostusta kaikilla (100 %) vastanneilla yhdistyksillä. Vähiten kiinnostusta on lasten ja vanhusten palveluihin sekä tilapäistöiden välittämiseen, mutta suurimmalla osalla (67 %) on näidenkin palvelujen tuottamiseen jonkinasteista kiinnostusta.

Kiinnostaa	paljon	jonkin verran	ei ollenkaan
Palvelutarpeiden kartoitus	5	5	5
Kulttuuripalvelut	3	11	-
Liikuntapalvelut	3	10	-
Kyläavustaja / -talkkari	3	9	2
Lasten kerhotoiminta	3	7	5
Palveluhakemisto	2	8	5
Vanhusten palvelut	2	7	5
Tilapäistöiden välittäminen	1	9	5

C. Vuokraustoiminta

Vuokraustoiminnan järjestäminen jakoi yhdistysten mielipiteet. Osa (29 %) on kylätalon vuokraamisesta erittäin kiinnostuneita, mutta yhtä suurella osalla ei kiinnostusta löydy ollenkaan. Ainakin osaksi tämä on tulosta kylätalon puuttumisesta.

Kiinnostaa	paljon	jonkin verran	ei ollenkaan
Kylätalo	4	5	5
Tavarat, koneet	2	6	6
Varasto	-	2	11

Tavaroiden tai varaston vuokraamiseen ei löydy paljon halukkuutta, mutta noin puolet vastaajista voisi harkita myös tavaroiden vuokraamista. Kiinnostus korreloi kaikkien kolmen vuokraustoimintakysymyksen suhteen, yhdistyksillä siis joko on tai ei ole kiinnostusta kaikenlaiseen vuokraustoimintaan.

D. Luonto- ja matkailupalvelut

Kiinnostaa	paljon	jonkin verran	ei ollenkaan
Reitistön / rannan ylläpito	4	8	2
Yhteistyö yrittäjän kanssa	2	8	4
Opastus / kahvitus	1	11	2

Luontoon ja matkailuun liittyvä toiminta on myös suosittua. Reitistöjen, polkujen ja uimarantojen ylläpito kiinnostaa kaikkia (86 %) paitsi kahta yhdistystä jonkin verran tai

paljon. Ylivoimaisesti suurin osa (84 %) on kiinnostunut myös opastusten ja kahvitusten järjestämisestä. Kolmasosalla vastaajista ei ole halua yhteistyöhön paikallisen matkailuyrittäjän kanssa, mutta muut, eli kaksi kolmasosaa, pitävät myös yhteistyötä yrittäjän kanssa mahdollisena.

E. Kyläympäristönhoito

Kaikki haluavat hoitaa omaa kylämaisemaa. Myös rakennusten kunnostamiseen suurin osa (72 %) ilmaisi olevansa valmiita. Suurin osa halukkaista kunnostajista on lisäksi erittäin kiinnostuneita. Vesistöjen kunnostuksen ei kuitenkaan löydy halukkuutta kuin 57 %:lla yhdistyksistä.

Kiinnostaa	paljon	jonkin verran	ei ollenkaan
Kylämaiseman hoito	6	8	1
Rakennusten kunnostus	6	4	4
Vesistöjen kunnostus	3	5	6

F. Asuminen

Kymmenessä (67 %) kylässä joko halutaan kartoittaa tai niissä on jo kartoitettu tontteja. Rakennuspaikkojen kartoitukseen ja mahdollisen kyläkaavan laatimiseen on halukkuutta alle puolella (47 %) yhdistyksistä.

Kiinnostaa	paljon	jonkin verran	ei ollenkaan
Tonttien / asuntojen kartoitus	4	6	5
Rakennuspaikkojen kartoitus	3	4	8

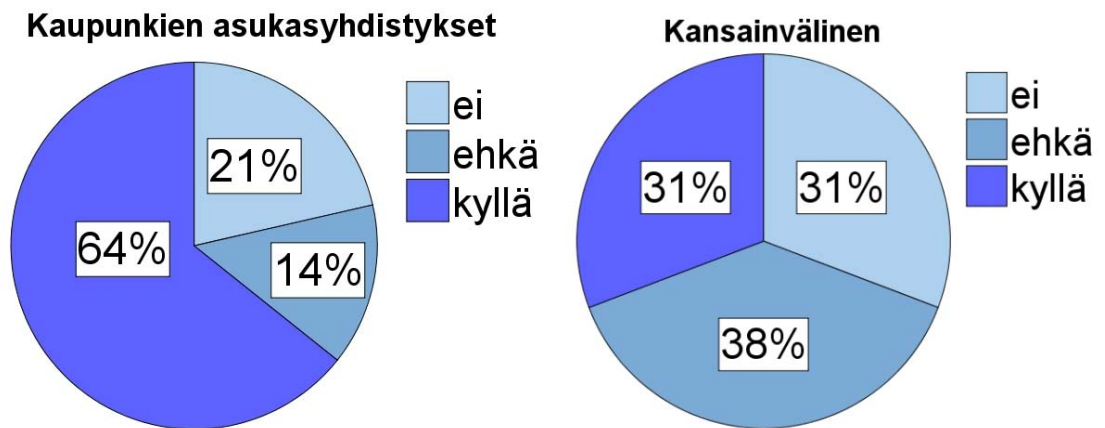
G. Onko yhdistyksenne kilpailuttanut jotain palvelua (sähkö, jätehuolto, auraus tms.) tai harkinnut siihen ryhtymistä?

Kaksi kolmasosaa kyläyhdistyksistä on jo kilpailuttanut ainakin yhtä palvelua. Lähinnä kilpailutusta käytetään sähkön hankinnassa, mutta myös esimerkiksi jätehuollon osalta useampi yhdistys on kilpailuttanut palvelun.

6. Olisiko yhdistyksenne kiinnostunut vaihtamaan kokemuksia esimerkiksi kaupungissa toimivan asukasyhdistyksen tai kaupunkiseurann kanssa?

7. Olisiko yhdistyksenne kiinnostunut tekemään kansainvälistä yhteistyötä jonkin muun maan kylätoimijoiden kanssa? Jos, niin minkälaista ja mikä voisi olla mahdollinen yhteistyömaa?

Kaksi kolmasosaa yhdistyksistä ovat halukkaita yhteistyöhön kaupunkilaisten kanssa. Seitsemän (64 %) kyläyhdistystä olisi kiinnostunut vaihtamaan kokemuksia tai tekemään yhteistyötä kaupungissa toimivan asukasyhdistyksen kanssa. Kolmella voisi olla kiinnostusta ja neljä yhdistystä ei halua tehdä asukasyhdistysten kanssa yhteistyötä.

Kaava 4. Yhteistyötahot tulevaisuudessa.

Kansainväliseen yhteistyöhön olisi vastausten perusteella myös halukkuutta, vain neljä yhdistystä tyrmäsi ajatuksen suoralta kädeltä. Monet yhdistyksistä kuitenkin toivoisivat asiasta enemmän tietoa. Innokkuutta kansainväliseen yhteistyöhön löytyy Loimaan ja Turun seudulta, sekä Vakka-Suomesta. Yhteistyömaiksi ehdotettiin Latviaa ja Saksaa.

8. Minkälaisia palveluja toivotte kyläasiamiestoiminnalta jatkossa? (Vaihtoehdot: ei ollenkaan, jonkin verran, paljon – rasti ruutuun)

Eniten kyläasiamieheltä toivottiin tiedottamista, kehittämisideoissa avustamista ja opasmateriaalia (kaikissa kyläyhdistyksissä näihin kohtiin oli vastattu joko jonkin verran tai paljon). Kaikkia muitakin kyselyssä mainittuja palveluja toivottiin keskimäärin jonkin verran. Monet yhdistyksistä toivoivat myös kyläasiamiehen apua toiminnan kehittämiseen ja ideoiden täytäntöönpanoon. Maakunnallisia tapahtumia toivottiin myös tulevaisuudessa.

Koulutusta toivoo 85 % yhdistyksistä ja kaikki vastaajat toivovat tiedottamista. 80 % kylästä toivoo jonkin verran apua kehittämisideoihin ja 20 % paljon. Yhteensä 85 % toivoo maakunnallisten tapahtumien järjestämistä. Kaikki olivat sitä mieltä, että opasmateriaali olisi tarpeellista. Neljäsosa yhdistyksistä ei toivonut tutustumisretkiä ollenkaan, 67 % toivoi jonkin verran ja 8 % paljon.

9. Mitä kautta yleensä saat tietoa kyläasiamiehen ja/tai Varsinais-Suomen kylätoiminnan järjestämistä tapahtumista, koulutuksista yms?

Sähköposti, netti ja kyläkirje ovat tavoittaneet kylätoimijat parhaiten. Viisi yhdistystä käyttää sähköpostia, muttei nettiä ja neljä nettiä muttei sähköpostia. Vain neljä yhdistystä käyttää sekä sähköpostia että nettiä saadakseen tietoa kylätoiminnasta.

Tiedonlähde	kyllä	ei
Sähköposti	9	5
Kyläkirje	8	6
Netti	8	6
Lehdet	4	10
Muut kylätoimijat	1	13

Kyläkirje lähetetään kaikille alueen kyläyhdistyksille, mutta vain kahdeksan kylätoimijaa ilmoittaa saavansa siitä tietoa tapahtumista. Nämä toimijat käyttävät tiedonlähteenään enimmäkseen nettiä. Osa korvaa kyläkirjeen sähköpostilla. Lehtiä ja puhelinta ei käytetty juuri lainkaan. Vain yksi vastaaja ilmoitti saavansa tietoa muiden kylätoimijoiden kautta.

Sana on vapaa: kertokaa ajatuksianne ja toiveitanne oman kylän tai laajemmin Varsinais-Suomen kylätoiminnan kehittämisestä.

MaaseutuPlus –lehteen toivottiin lisää tietoa kylien tapahtumista ja mahdollisesti myös jonkinlaista keskustelupalstaa, jolla kylätoimijat voisivat vaihtaa kokemuksiaan. Kylätoimintapassi-koulutusta kehuttiin toimivaksi ja sopivan vuorovaikutteiseksi.

Otteita vastauksista:

”Yhdistys keskittyy kylän viihtyvyyteen, jotkut jäsenistä mukana "suuremmissa" projekteissa”

” Käytännössä osa näistä (palvelut) sopii paremmin jollekin muulle yhdistykselle. Kyläyhdistyksen rooliin voisi kuitenkin kuulua koordinointi”.

”Kylätoimintalehti, jossa olisi enemmän kuulumisia, kylien ohjelmista, tapahtumista yms. Lehti jossa voisi keskustella!! Kylätoimintaviiri ?? (onnittelukäynneille)”.

”Kylätoimintapassi-koulutus on ollut ja on edelleen hyvä tapa viedä asioita eteenpäin. Vastaavanlaista vuorovaikutteista koulutusta vaan jatkossakin”.

”Menossa "lepoetki" monen aktiivisen vuoden jälkeen, ei juuri nyt keksi mitään”.

Yhteenveto

Kyläyhdistysten toiminnan aktiivisuus vaihtelee sekä alueellisesti että ajallisesti. Osa yhdistyksistä ilmaisi olevansa resursseiltaan tai jäsenmäärältään liian pieniä laajamittaiseen kylätoimintaan tai heillä ei ole kiinnostusta muuhun kuin viihtyvyyden lisäämiseen ja tapahtumien järjestämiseen. Osa ei halua osallistua palvelujen tuottamiseen, koska se koetaan kyläyhdistykselle liian työlääksi tai muiden yhdistysten nähtiin olevan palvelujen tuottamiseen paremmin soveltuvia. Näitä yhdistyksiä oli kuitenkin vain muutama.

Kyselyn pohjalta voi päätellä, että Varsinais-Suomen kylät ovat toiminnaltaan ja tarpeiltaan hyvin erilaisia. Vain harvoissa kysymyksissä kylien vastaukset noudattivat täysin yhtenäistä linjaa. Varsinais-Suomen kylät ry:n kannattaakin tarjota apua ja palveluja kylille mahdollisimman monipuolisesti sekä jatkuvasti pysytellä selvillä kylien muuttuvista tarpeista.